

Intervju sa ministricom – Rad za opće dobro na slobodi

1. Obzirom da je Ministarstvo pravde u zadnjih šest godina imalo preko 700 presuda koje su preinačene u rad za opće dobro na slobodi, interesira me koliko je ovih presuda izvršeno?

Od 2011. godine, kada je ova mjera uvedena u Kantonu Sarajevo, najveći broj osuđenih je svoj rad uredno izvršio. Odnos je otprilike četiri na jedan u korist izvršenih u odnosu na neizvršene mjere. To je važno jer pokazuje da građani, kada dobiju priliku da kaznu odsluže kroz rad za zajednicu, u većini slučajeva to i prihvate – i ispoštuju svoju obavezu.

2. Kojem sudu pripada najveći broj presuda koje Ministarstvo zaprimi? Koliko bude iz sarajevskog suda, koliko iz drugih sudova?

Gotovo sve presude koje dolaze Ministarstvu odnose se na odluke Općinskog suda u Sarajevu, jer se raspoređivanje vrši prema mjestu prebivališta osuđenog. U praksi, to znači da najveći broj ovih postupaka zapravo i jeste vezan za Sarajevo. Vrlo mali broj dolazi iz drugih gradova – recimo, Mostara, Zenice ili Bihaća – i to su zaista izuzeci.

3. Koliko presuda nije izvršeno i koji su najčešći razlozi za to?

Oko jedne četvrtine osuđenih ipak ne završi rad do kraja. Razlozi su jednostavni – ova mjera se zasniva na dobrovoljnom pristanku, a neki osuđenici tokom procesa povuku saglasnost koju su dali sudu. Drugim riječima, odustanu. I to je u pravilu glavni razlog neizvršenja.

4. Kakva je saradnja Ministarstva pravde i uprave KS sa Općinskim sudom u Sarajevu kada je u pitanju izvršenje ovih presuda?

Saradnja s Općinskim sudom je zaista dobra i kontinuirana. Sud donosi odluke, a Ministarstvo ih provodi – i to radimo u duhu profesionalnosti i međusobnog povjerenja. To je jedini način da ova mjera ima smisla i da funkcioniše u praksi.

5. Da li je Ministarstvo zadovoljno izvršenjem ovih presuda?

Naravno, uvijek postupamo u skladu sa zakonom – to je naša obaveza. Ali važno je reći i da smo zadovoljni time što najveći broj osuđenih izvrši rad i što se ova mjera pokazala kao korisna. Posebno želim zahvaliti organizacijama i institucijama koje prihvataju osuđenike da kod njih rade. Time pokazuju visok nivo društvene odgovornosti i pomažu da ova mjera zaživi u praksi.

6. Kolika je efikasnost izvršenja ovih presuda u smislu ekonomske efikasnosti za preduzeća?

Ova mjera nije osmišljena da bi poslodavci imali ekonomsku korist. Naprotiv, ona ima prvenstveno društveni i vaspitni smisao – da osoba koja je pogriješila ne bude isključena iz zajednice, nego da u njoj aktivno doprinosi i nauči preuzeti odgovornost. Poslodavci s kojima sarađujemo su institucije i organizacije od javnog značaja, među njima i: KJKP RAD,

KJKP POKOP, KJKP Tržnice-Pijace, KJKP Gradski saobraćaj, KJP PD Butmir, JU Kampus KS, te humanitarna organizacija Pomozi.ba. U tim organizacijama osuđenici su angažovani na poslovima poput razdvajanja i razvrstavanja otpada, održavanja prostora i grobalja, održavanja pijaca, pranja i čišćenja vozila, poslova na poljoprivrednom dobru, plasteničkoj i vanjskoj proizvodnji, programima odvikavanja od ovisnosti, te humanitarnim aktivnostima i podjeli pomoći. Na ovaj način se kazna pretvara u koristan rad koji direktno pomaže zajednici. Važno je istaći da u svakoj organizaciji postoje povjerenici zaduženi za evidentiranje dana i komunikaciju s Ministarstvom. Na taj način imamo stalni uvid u urednost izvršenja i možemo pravovremeno reagovati ukoliko se pojavi problem.

7. Koji su problemi sa kojima se Ministarstvo susreće pri izvršenju ovih presuda?

Kao i u svakom poslu, i ovdje se pojave izazovi – od odustajanja osuđenih do organizacijskih pitanja. Nekada se radi i o tzv. 'problematičnim profilima' koji se teže uklapaju u kolektiv i organizaciju rada. Izazov je tada pronaći poslove kojima će se i dalje ispuniti svrha alternativne sankcije, a da se ne narušavaju radni procesi niti, ne daj Bože, sigurnost na radnom mjestu. Naš zadatak je da takve situacije riješimo na zakonit način i da osiguramo da sistem funkcionise stabilno, što praksa i pokazuje.